

Република Србија
УПРАВНИ СУД
28 Уж 244/22
Дана 16.04.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Управни суд, у већу састављеном од судија: Јасминке Вукашиновић, председника већа, Јасмине Минић и Мире Василијевић, чланова већа, са судским саветником Милицом Новаковић, као записничарем, одлучујући о жалби Групе грађана МОРАМО - ЗА ДОБАР ГРАД - Не давимо Београд – АКЦИЈА - Еколошки устанак -Ћута - Избор за нашу општину - платформа Солидарност - Форум Рома Србије, чије је овлашћено лице за заступање Добрица Веселиновић из Београда, ..., а кога заступа пуномоћник Миња С. Ђокић, адвокат из Београда, Љубомира Ивковића Шуце број 20/15, против решења Градске изборне комисије у Београду број: 013-471/22 од 10.04.2022. године, у предмету заштите изборног права, у нејавној седници већа, одржаној дана 16.04.2022. године у 13.00 часова, донео је

ПРЕСУД У

Жалба СЕ ОДБИЈА.

Образложење

Ожалбеним решењем одбијен је, као неоснован, приговор жалиоца број: 013-471/22 на гласање на бирачком месту број 1 у Градској општини Нови Београд у Београду на изборима за одборнике Скупштине града Београда одржане дана 03.04.2022. године (тачка 1.), уз напомену да се решење објављује на веб-презентацији Републичке изборне комисије (тачка 2.).

У жалби поднетој Управном суду електронском поштом дана 12.04.2022. године у 22,23 часа, по налогу суда уређеној поднеском достављеним суду електронском поштом дана 13.04.2022. године у 21,36 часова, жалилац оспорава законитост ожалбеног решења због битне повреде правила управног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права. Наводи да је благовремено поднео приговор Градској изборној комисији због неправилности током спровођења

гласања на бирачком месту број 1 у Градској општини Нови Београд, која је таква да треба да има за последицу поништавање гласања на овом бирачком месту. Даље наводи да је повређено изборно право гарантовано Уставом Републике Србије (члан 52), те слобода гласања гарантована чланом 4. Закона о избору народних посланика и чланом 4. Закона о локалним изборима. Образлаже да се неправилност састоји у томе што су за време трајања гласања, испред бирачког места, примећена два аутомобила (чији су тип и ознаке наведене у приговору), у којима су седеле особе које су имале спискове бирача и телефоном контактирале бираче уписане у изводе из бирачког списка за ово бирачко место, што је у директној супротности са одредбом члана 98. став 3. тачка 4). Закона о избору народних посланика, који се сходно примењује на локалне изборе. Такође наводи да вођење паралелне евиденције у непосредној близини бирачког места указује на постојање паралелних спискова бирача који се воде ван надлежног органа управе што, не само да је противно Закону о јединственом бирачком списку и Закону о заштити података о личности, него указује и на могућност злоупотребе бирачког списка на тај начин што би се награђивањем, принудом, уценом, подмићивањем или претњом остварио недозвољени утицај на бирача. Како је овај модус поступања примећен на великом броју бирачких места, постоји основана сумња да се на овај начин системски утиче на вољу бирача, крше њихова Уставом загарантована права и незаконито утиче на резултате избора. Указује да је Градска изборна комисија одбила приговор са образложењем да подносиоци приговора нису дефинисали предлог за одлучивање, због чега треба ценити једино постојање разлога за доношење решења којим изборна комисија по службеној дужности доноси решење којим се констатује да се на бирачком месту не могу утврдити резултати гласања, чиме се неоправдано ограничавају могућности за поништавање гласања на одређеном бирачком месту на случајеве наведене у члану 55. Закона о локалним изборима, пропуштајући да наведе и разлоге из члана 56. истог закона, чиме подношење приговора на гласање постаје неделотворно правно средство. Такође, Градска изборна комисија наводи да је увидом у изборни материјал утврђено да записник не садржи примедбе које су у приговору истакнуте. Међутим, имајући у виду да су 03.04.2022. године у Београду истовремено спроведени избори за председника Републике, народне посланике и одборнике Скупштине града Београда, треба узети да примедбе које су се односиле на целокупан процес гласања представљају саставни део сва три записника. Примедбе су прилагане на посебном, одвојеном папиру, што је омогућавало да се текст примедби приликом преношења бирачког материјала од бирачког места до просторије изборне комисије за примопредају бирачког материјала приложи једном од три записника. У конкретном случају, примедбе су се односиле на све изборе који су се спроводили на оспореном бирачком месту. Наглашава да је у верзијама два записника који су објављени на веб-презентацији Републичке изборне комисије за сва три нивоа избора наведено да су чланови бирачког одбора имали примедбе на поступак спровођења гласања, али се из ових верзија не може закључити уз који записник су приложене примедбе на које се жалилац позвао у свом приговору. Предлаже да суд, сходно члану 33. Закона о управним споровима, одржи јавну расправу и да у циљу утврђивања чињеничног стања саслуша чланицу и заменицу члана бирачког одбора у проширеном саставу на бирачком месту број 1 у Градској општини Нови Београд, а на све околности од значаја за одлуку у овој ствари, као и да се том приликом прегледају и видео снимци приложени уз приговор. Предлаже да суд, у складу са чланом 87. став 2. Закона о локалним изборима и чланом 43. Закона о управним споровима, својом одлуком мериторно реши овај изборни спор, односно поништи решење Градске изборне комисије број 013-471/22 од 10.04.2022. године и поништи гласање на бирачком месту 1 у Градској општини

Нови Београд, и наложи да се у законском року понови гласање на том бирачком месту, уз надокнаду трошкова поступка за припремање жалбе у износу од 33.000,00 динара.

У одговору на жалбу, који је Управном суду достављен непосредно са списима предмета дана 14.04.2022. године у 18,10 часова, Градска изборна комисија оспорава наводе жалбе у целости, сматра да је ожалбено решење законито и у свему остаје код навода из образложења ожалбеног решења, па предлаже да суд жалбу одбије као неосновану.

Одлучујући о жалби, која је благовремена, допуштена и изјављена од овлашћеног лица, Управни суд је на основу члана 85. став 1. у вези са чланом 97. став 1. Закона о локалним изборима („Службени гласник РС”, број 14/22), по оцени навода жалбе, одговора на жалбу и достављених списа нашао да је жалба неоснована.

Из списка предмета произлази да је на 24. седници Градске изборне комисије, одржаној дана 10.04.2022. године, донето ожалбено решење по приговору жалиоца број: 013-471/22 на гласање на бирачком месту број 1 у Градској општини Нови Београд у Београду на изборима за одборнике Скупштине града Београда одржаним дана 03.04.2022. године. Увидом у приговор суд је утврдио да је поднет на основу члана 57. Закона о локалним изборима и у истом је наведено да су, за време трајања гласања, испред бирачког места примећена два аутомобила (зелене боје марке Audi са регистарском ознаком ... и Hyundai ...), у којима су седеле особе које су имале спискове бирача и телефоном контактирале бираче са овог бирачког места. На овај начин повређена је слобода гласања гарантована Уставом и чланом 4. Закона о избору народних посланика и чланом 4. Закона о локалним изборима. У приговору је наведено и да у вези са истакнутим чињеницама постоји примедба члана бирачког одбора која је, заједно са бирачким материјалом, предата координаторима Градске изборне комисије, а која је достављена у прилогу приговора. Осим тога, направљена су и три видео записа која су достављена на УСБ-у и предложено саслушање члана и заменика проширеног састава бирачког одбора испред ове изборне листе.

У образложењу ожалбеног решења Градска изборна комисија је навела да подносиоци приговора нису дефинисали предлог за одлучивање Градске изборне комисије, па је комисија по службеној дужности, позивајући се на члан 55. став 1. Закона о локалним изборима, разматрала да ли постоје услови за доношење решења којим се констатује да се на одређеном бирачком месту не могу утврдити резултати гласања. Увидом у изборни материјал са бирачког места број 1 у Градској општини Нови Београд комисија је утврдила да је уредно попуњен Записник о раду бирачког одбора, са потпуним и логичко-рачунски исправним резултатима гласања, који је потписан од стране чланова или заменика чланова бирачког одбора и не садржи примедбе које су у приговору истакнуте и за које се тврди да су наведене у самом записнику. Градска изборна комисија је констатовала да је бирачки одбор на бирачком месту број 1 у Градској општини Нови Београд утврдио резултате у складу са чланом 105. Закона о избору народних посланика, чије се одредбе сходно примењују на основу члана 8. став 1. Закона о локалним изборима, због чега нису испуњени законом прописани услови да се донесе решење којим би се избори поништили. Такође, комисија је констатовала и да околност, на коју се приговором указује, не представља

ни основ за поништавање гласања на бирачком месту у смислу члана 56. Закона о локалним изборима, а не може се сматрати ни неправилношћу током спровођења гласања која би била основ за подношење приговора на гласање на бирачком месту из члана 57. истог закона.

Одредбом члана 55. став 1. Закона о локалним изборима („Службени гласник РС”, број 14/22) је прописано да изборна комисија по службеној дужности доноси решење којим констатује да се на одређеном бирачком месту не могу утврдити резултати гласања: 1) ако гласање на том бирачком месту није одржано или ако је прекинуто, а није настављено; 2) ако не добије записник о раду бирачког одбора; 3) ако достављени записник о раду бирачког одбора нису потписала најмање три члана бирачког одбора; 4) ако постоје грубе, логичко-рачунске грешке у попуњавању записника о раду бирачког одбора које се нису могле отклонити ни након увида у целокупни изборни материјал са бирачког места.

Одредбом члана 56. став 1. Закона о локалним изборима је прописано да изборна комисија по службеној дужности доноси решење којим поништава гласање на бирачком месту ако утврди: 1) да је број гласачких листића у гласачкој кутији већи од броја бирача који су изашли на изборе; 2) да је бирачки одбор омогућио да гласа лице које није уписано у извод из бирачког списка; 3) да у гласачкој кутији нема контролног листа, односно да контролни лист није попуњен или да га није потписао први бирач и бар један члан бирачког одбора; 4) да је збир броја неупотребљених гласачких листића и број гласачких листића у гласачкој кутији већи од броја гласачких листића које је примио бирачки одбор.

Одредбом члана 57. став 1. Закона о локалним изборима је прописано да подносилац проглашене изборне листе има право да у року од 72 часа од затварања бирачког места поднесе приговор на гласање на бирачком месту због неправилности током спровођења гласања.

Одредбом члана 8. став 1. Закона о локалним изборима је прописано да се одредбе закона којим се уређује избор народних посланика сходно примењују и на локалне изборе у питањима која овим законом нису посебно уређена.

Код оваквог чињеничног и правног стања ствари, према оцени Управног суда, правилно је поступила Градска изборна комисија када је ожалбеним решењем одбила, као неоснован, приговор налазећи да подносилац приговора није указао на било какву неправилност у раду бирачког одбора на спровођењу гласања на изборима за одборнике Скупштине града Београда на бирачком месту број 1 у Градској општини Нови Београд, која би, како је наведено у приговору, нарушила изборни процес и довела у питање резултате гласања забележене у записнику. Правилно је закључивање Градске изборне комисије да нису испуњени услови из одредбе члана 55. став 1. Закона о локалним изборима да изборна комисија по службеној дужности донесе решење којим констатује да се на одређеном бирачком месту не могу утврдити резултати гласања, јер се нису десиле неправилности прописане у том члану закона. Такође, правилна је и оцена Градске изборне комисије да околности, на које се у приговору указује, не представљају основ за поништавање гласања на бирачком месту у смислу

члана 56. Закона о локалним изборима, нити се могу сматрати неправилношћу током спровођења гласања која би била основ за подношење приговора на гласање на бирачком месту из члана 57. став 1. Закона о локалним изборима.

Управни суд је ценио наводе жалбе да је ожалбено решење донето уз битне повреде правила управног поступка, на основу погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и уз погрешну примену материјалног права, па је нашао да су неосновани, будући да то не произлази из ожалбеног решења и достављених списка предмета, при чему се у жалби не указује у чему се састоје битне повреде правила поступка и погрешна примена материјалног права, нити се достављају докази који би поткрепили те тврдње.

Управни суд је ценио наводе жалбе да је стање на бирачком месту број 1 у Градској општини Нови Београд очигледно било у супротности са чланом 98. став 3. тачка 4) Закона о избору народних посланика, па је нашао да су без утицаја на другачије одлучивање о законитости ожалбеног решења. Ово стога што је одредбом члана 98. Закона о избору народних посланика (“Службени гласник РС” број 14/22) прописано да је бирачки одбор дужан да одржава ред на бирачком месту (став 1.). Ако се наруши ред на бирачком месту, бирачки одбор може да прекине гласање док се ред не успостави (став 2.). Ред на бирачком месту сматра се нарушеним нарочито онда када се на бирачком месту или непосредно испред бирачког места праве спискови бирача који су изашли или нису изашли на изборе ван службене евиденције у изводу из бирачког списка (став 3. тачка 4). Имајући у виду да у Записнику о раду бирачког одбора на спровођењу гласања за избор одборника Скупштине града Београда на бирачком месту 1 у Градској општини Нови Београд од 03.04.2022. године није наведено да је бирачки одбор прекинуо гласање док се ред не успостави, а на шта је имао право по наведеној законској одредби, суд налази да је правилно Градска изборна комисија утврдила да на наведеном бирачком месту није учињена било каква неправилност која би била од утицаја на законитост изборног поступка.

Цењени су наводи жалбе да је Градска изборна комисија неоправдано ограничила могућности за поништавање гласања на одређеном бирачком месту на случајеве наведене у члану 55. Закона о локалним изборима, пропуштајући да наведе и разлоге из члана 56. истог закона, чиме је приговор на гласање неделотворно правно средство, па је нашао да су без утицаја на другачију одлуку суда, будући да се из образложења ожалбеног решења види да је Градска изборна комисија ценила околности на које је указано приговором и правилно утврдила да не представљају основ за поништавање гласања на бирачком месту у смислу члана 56. Закона о локалним изборима.

Управни суд је ценио и наводе жалбе да је у образложењу ожалбеног решења наведено да је Градска изборна комисија увидом у изборни материјал утврдила да записник не садржи примедбе које су у приговору истакнуте, као и да се примедбе односе на целокупан процес гласања и да представљају саставни део сва три записника, јер су приложене на посебном, одвојеном папиру, па је нашао да ови наводи не могу утицати на другачију одлуку о законитости ожалбеног решења. Ово стога што је Градска изборна комисија у ожалбеном решењу оценила наводе приговора и правилно

закључила да околности које су наведене у приговору не представљају неправилности током спровођења гласања које би биле основ за подношење приговора и доношење решења којим би се избори поништили.

Нису од утицаја жалбени наводи да поступање описано у приговору, везано за бирачко место број 1 у Београду, Градска општина Нови Београд, указује на могућност злоупотребе бирачког списка на тај начин што би се награђивањем, принудом, уценом, подмићивањем или претњом остварио недозвољени утицај на бираче, јер такви жалбени наводи нису поткрепљени доказима, нити су били предмет приговора који је ожалбеним решењем одбијен.

Управни суд је разматрао предлог жалиоца за одржавање јавне расправе, у циљу утврђивања чињеничног стања, па је нашао да нису испуњени услови за удовољавање таквом предлогу, будући да је чланом 8. став 3. Закона о локалним изборима прописано да се одредбе Закона о управним споровима сходно примењују на одлучивање о жалби на решење изборне комисије којом је одлучено о приговору и о жалби на одлуку Скупштине јединице локалне самоуправе, што подразумева примену само оних одредаба и у оној мери које одговарају правној природи изборног спора.

Суд је имао у виду и захтев жалиоца да суд мериторно реши ову изборну ствар, односно да поништи изборе, али је нашао да за овакав начин одлучивања у конкретном случају нису испуњени услови из члана 87. став 2. Закона о локалним изборима, с обзиром да је нашао да је жалба неоснована.

Суд није посебно одлучивао о захтеву жалиоца за накнаду трошкова жалбеног поступка заштите изборног права пред Управним судом, због тога што Законом о локалним изборима питање накнаде трошкова није прописано. Чињеница да је одредбом члана 8. став 3. наведеног закона прописано да суд у поступку заштите изборног права сходно примењује одредбе закона којим се уређује поступак у управним споровима није од значаја за одлучивање о захтеву за накнаду трошкова жалбеног поступка заштите изборног права истакнутом у жалби, будући да Закон о управним споровима не садржи одредбе којима се регулише накнада трошкова спора, већ се приликом одлучивања о трошковима управног спора, према одредби члана 74. Закона о управним споровима, сходно примењују одредбе закона којим се уређује парнични поступак. Имајући у виду да се у поступку заштите изборног права сходно примењују одредбе Закона о управним споровима, којима није регулисано питање накнаде трошкова који настану у том поступку по жалби пред Управним судом, то Управни суд није одлучивао о трошковима поступка заштите изборног права применом одредбе члана 8. став 3. Закона о локалним изборима, нити се о трошковима могло одлучивати сходном применом одредаба Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", број 72/11... 18/20), јер се тај закон сходно примењује само на питања поступка која нису уређена Законом о управним споровима, али не и на питања која се тичу примене одредаба Закона о локалним изборима. Како је одредбама Закона о управним споровима изричито прописано да се на питања поступка, у које спадају и трошкови управног спора, сходно примењују одредбе Закона о парничном поступку то, према налажењу суда, у поступку заштите изборног права нема законом прописаних услова да се одлучује и о трошковима спора

иницираног жалбом пред Управним судом.

Са изнетих разлога, налазећи да ожалбеним решењем није повређен закон на штету жалиоца, Управни суд је применом одредбе члана 40. став 2. Закона о управним споровима ("Службени гласник РС" број 111/09), која се сходно примењује на основу одредбе члана 8. став 3. Закона о локалним изборима, одлучио као у диспозитиву пресуде.

ПРЕСУЂЕНО У УПРАВНОМ СУДУ

Дана 16.04.2022. године, у 13,00 часова, 28 Уж 244/22

Записничар
Милица Новаковић,с.р.

Председник већа-судија
Јасминка Вукашиновић,с.р.

За тачност отправака
Управитељ писарнице
Дејан Ђурић

JX/OИ